ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ № 107-ОД
від 31.08.2026
(зі змінами і доповненнями)

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ
ВСП «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІНЖЕНЕРІЇ ТА ДИЗАЙНУ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ»

Положення про освітньо-професійні програми у ВСП «Чернігівський фаховий коледж інженерії та дизайну Київського національного університету технологій та дизайну» (далі — Положення) розроблено відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу, Методичних рекомендацій щодо розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (Видання друге, 2026 р.), Національної рамки кваліфікацій (у чинній редакції), Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, а також з урахуванням Переліку галузей знань і спеціальностей у редакції постанови КМУ від 30 серпня 2024 р. № 1021 та наказу МОН від 19.11.2024 № 1625.

Положення ґрунтується на засадах постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 01.07.2021 р. № 749 «Про затвердження Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519).

Освітньо-професійна програма використовується під час:

- акредитації освітньо-професійної програми;
- розроблення навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості фахової передвищої освіти; - атестації.

Стандарти фахової передвищої освіти встановлюють такі вимоги до освітньо-професійної програми:

1) перелік обов’язкових загальних та спеціальних компетентностей і результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти;
2) вимоги до попередньої освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;
3) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахового молодшого бакалавра за відповідною спеціальністю;
4) форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
5) вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
6) вимоги професійних стандартів (за наявності).

Освітньо-професійна програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо),

спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації.

В рамках однієї спеціальності у коледжі (далі - Коледж) можуть реалізуватися декілька освітньо-професійних програм (далі - ОПП) за різними спеціалізаціями. Профільна спрямованість, обумовлена істотними особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх компонентів є підставою для розробки окремої ОПП.

Освітньо-професійна програма містить: назву освітньо-професійної програми; галузь знань та спеціальність; спеціалізацію (за наявності); інформацію про мову (мови) викладання; форми здобуття освіти за цією освітньо-професійною програмою; вимоги до попередньої освіти осіб, що є умовою зарахування на цю освітньо-професійну програму; обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю; перелік обов'язкових загальних та спеціальних компетентностей випускника; зміст підготовки здобувачів освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмних результатів навчання); вимоги професійних стандартів (за наявності); перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання; відкритий перелік освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти; форми атестації здобувачів освіти; вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти; потенційно-можливі (придатні) місця працевлаштування випускника.

Перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання, освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти визначаються розробниками освітньо-професійної програми самостійно. До освітньо-професійної програми включаються дисципліни для вільного вибору здобувачів освіти в обсязі, що становить не менше десяти відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти. Реалізація права здобувачів освіти на вибір освітніх компонентів у Коледжі здійснюється відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про вибіркові дисципліни здобувачами освіти ВСП «Чернігівський фаховий коледж інженерії та дизайну Київського національного університету технологій та дизайну».

Порядок розроблення, розгляду, затвердження, відкриття, закриття, моніторингу, перегляду освітніх (освітньо-професійних) програм закладу фахової передвищої освіти визначається Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти ВСП «Чернігівський фаховий коледж інженерії та дизайну Київського національного університету технологій та дизайну».

Здобуття фахової передвищої освіти передбачає успішне виконання особою освітньо-професійної програми, що є підставою для присудження освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

Фаховий молодший бакалавр - це освітньо-професійний ступінь, що здобувається на рівні фахової передвищої освіти і присуджується закладом освіти у результаті успішного виконання здобувачем фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС.

Обсяг освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра складає:

- на основі профільної середньої освіти становить 120-180 кредитів ЄКТС, з яких до 60 кредитів ЄКТС може бути зараховано на підставі визнання результатів навчання осіб, які здобули профільну середню освіту за відповідним або спорідненим спеціальності профілем;

- на основі базової середньої освіти становить до 240 кредитів ЄКТС, у тому числі 120 кредитів ЄКТС за інтегрованою з нею освітньою програмою профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності;
- на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання.

Обсяг такої програми становить не менше 50 відсотків загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

Тривалість навчання за освітньо-професійними програмами підготовки фахового молодшого бакалавра складає за денною формою здобуття освіти:

- на основі базової середньої освіти - від 3 до 4 років, залежно від спеціальності;
- на основі повної загальної середньої освіти - від 2 до 3 років, залежно від спеціальності.

Освітньо-професійна програма розробляється на основі стандартів освітньої діяльності та стандартів фахової передвищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній області (за наявності останніх).

ОПП розробляють за участю зацікавлених сторін – здобувачів освіти, випускників закладів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників, роботодавців тощо. Відповідно до пункту 10 частини 5 статті 41 Закону 2745 органи студентського самоврядування вносять пропозиції щодо змісту ОПП.

Обов’язкової складовою будь-якої ОПП є мета. Якісно сформульована мета ОПП має відповідати вимогам 5 рівня національної рамки кваліфікацій (фаховий молодший бакалавр), характеризувати в межах діяльності закладу освіти формування майбутньої професійної діяльності випускника, його професійного призначення, сфери діяльності та рівня відповідальності та має відображати:

- Професійний профіль випускника.
- Актуальність та суспільна затребуваність підготовки.
- Професійне призначення випускника.
- Сферу та фокус професійної діяльності.
- Ціннісні орієнтири професійної діяльності.
- Професійну автономію та відповідальність.

Під час розроблення ОПП заклад фахової передвищої освіти, керуючись пунктом 6 частини 1 статті 1 Закону 2745 та стандартом фахової передвищої освіти з відповідної спеціальності, самостійно формує перелік та зміст освітніх компонентів ОПП, спрямованих на досягнення результатів навчання, що дає право на отримання освітньої та професійної кваліфікації. При цьому необхідно дотримуватися вимог Закону 2745 та стандарту фахової передвищої освіти, зокрема:

- мінімум 50 відсотків обсягу ОПП має бути спрямовано на набуття компетентностей та забезпечення результатів навчання за спеціальністю, визначених стандартом фахової передвищої освіти (якщо інше не передбачене стандартом освіти);
- ОПП фахової передвищої освіти має передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для ОПП фахової передвищої освіти.

Під час визначення кількості освітніх компонентів у ОПП та їх обсягу необхідно також враховувати таке:

- обсяг освітньо-професійної програми визначається в кредитах ЄКТС, строк навчання визначається в роках (або роках і місяцях);
- обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин;

- навантаження одного навчального року за денною формою здобуття освіти становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;
- оптимальна кількість освітніх компонентів на навчальний рік (обов'язкових і вибіркових з урахуванням практик) становить 16 та відповідно до 8 на семестр;
- до переліку освітніх компонентів не входять заходи семестрового контролю. Якщо формою підсумкового контролю з дисципліни є екзамен(и), на підготовку та складання екзамену передбачається один кредит ЄКТС у межах загального обсягу кредитів, відведених на відповідну дисципліну.
- курсова робота (проєкт), що має міждисциплінарний характер, може виділятися як окремий освітній компонент (обсяг не менше 3-х кредитів ЄКТС). Якщо курсова робота (проєкт) планується як окремий модуль дисципліни, то на нього виділяється не менше одного кредиту ЄКТС.
- практична підготовка в ОПП планується в кредитах ЄКТС;
- кредити ЄКТС плануються на атестацію здобувачів фахової передвищої освіти.

Заклад фахової передвищої освіти розподіляє освітні компоненти на обов'язкові та компоненти для вільного вибору здобувачів освіти.

Практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти є обов'язковою складовою ОПП. В ОПП практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти залежно від спеціальності, відображається як навчальна, виробнича (технологічна), переддипломна. До переліку освітніх компонентів ОПП включають усі види практики, зазначають їх обсяг у кредитах ЄКТС та форми підсумкового контролю. У структурно-логічній схемі ОПП відображають логічну послідовність виконання видів практики. Обсяг кредитів, що відводиться на різні види практичного навчання, не залежить від загальної кількості кредитів ОПП. Водночас сума кредитів ЄКТС усіх видів практичного навчання не має бути меншою, ніж 10 відсотків від обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття ступеня фахової передвищої освіти.

Етапи:

- формування робочої групи;
- аналіз актуальності ОПП та оцінювання достатності наявних ресурсів;
- визначення освітнього змісту ОПП та розроблення навчального плану;
- розроблення системи оцінювання якості ОПП з метою її удосконалення.

Формування робочої групи - за ініціативою адміністрації коледжу, циклової комісії та/або ініціативної групи з числа педагогічних працівників.

Розробці ОПП передує порівняльний аналіз аналогічних спрямувань, що діють в вітчизняних закладах фахової передвищої освіти - їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання та інше.

Розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОПП здійснюється робочою групою.

Робочі групи формуються окремо за кожною ОПП на період її розроблення, моніторингу, перегляду, проведення процедур зовнішнього оцінювання (ліцензування, акредитація), самооцінювання або інших необхідних процедур.

Склад робочої групи затверджується наказом директора коледжу за поданням заступника директора з навчальної роботи на підставі пропозицій випускової циклової комісії.

При цьому має бути дотримана ліцензійна умова щодо наявності у складі робочої групи для освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра - трьох осіб, які працюють у коледжі за основним місцем роботи, мають освітню та/або професійну кваліфікацію, яка відповідає спеціальності.

А також залучати до складу робочої групи роботодавців, представників студентського самоврядування, професіоналів тощо.

Керівник робочої групи - педагогічний працівник, який має освітню та/або професійну кваліфікацію, яка відповідає спеціальності, зі стажем педагогічної роботи не менше 5 років.

Керівник робочої групи може очолювати лише одну ОПП. Дострокове припинення роботи й призначення нового керівника робочої групи або членів групи здійснюється на підставі рішення засідання робочої групи, оформлюється протоколом і обирається новий керівник або робоча група. Витяг з протоколу надається заступникові директора з навчальної роботи.

Координацію діяльності усіх робочих груп коледжу здійснює заступник директора з навчальної роботи.

Аналіз актуальності ОПП полягає у встановлені суспільної потреби в ОПП, її потенціалі шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (здобувачами фахової передвищої освіти, випускниками коледжу, роботодавцями, професіоналами тощо), з'ясуванні виконання основних умов її запровадження.

Робоча група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОПП, аналіз ринку праці, на який орієнтована ОПП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

Робоча група, виходячи з прогнозованої структури ОПП, з врахуванням Ліцензійних умов, за результатами консультацій з випусковими цикловими комісіями здійснює попередню загальну оцінку достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

За запитом робочої групи відповідні служби коледжу зобов'язані надати у визначений керівником групи строк відомості, необхідні для розроблення ОПП.

Опис програми складається робочою групою, як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі загальної інформації про ОПП.

Визначення опису полягає у визначенні мети ОПП, загальних та фахових програмних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання, програмних результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів фахової передвищої освіти та встановлення необхідного обсягу ОПП у кредитах ЄКТС.

При формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників ринку праці в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОПП є перелік компетентностей стандарту фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями (5 - фаховий молодший бакалавр).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності, як правило, поділяють на три види (в предметній області): знання й розуміння, когнітивні уміння та навички, практичні навички.

Програмні результати навчання - узгоджений набір тверджень, які зазначають, що здобувач фахової передвищої освіти має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОПП.

Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- корисність - мають сприйматися як такі, що відповідають рівню фахової передвищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави, актуальність відповідним програмним компетентностями;
- конкретність - забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача фахової передвищої освіти;
- стандартизованість - визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач фахової передвищої освіти;
- відповідність - відповідати кваліфікаційним вимогам, бути взаємо зв'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК);
- об'єктивність - сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності;
- досяжність - реалістичними, з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;
- діагностичність - повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів ЄКТС;
- вимірюваність - має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня осягнення результату прямими або непрямими методами.

Кореляція результатів навчання програмним компетентностями перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОПП.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання робоча група:

- визначає загальний бюджет часу - обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;
- здійснює структурування результатів навчання (модулів або навчальних дисциплін, інших складових навчального курсу, практик, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

Кадрове забезпечення ОПП узгоджується з цикловими комісіями, на яких працюють педагогічні працівники, що будуть викладати навчальні дисципліни ОПП.

З метою контролю за якістю освітньо-професійних програм та їх вдосконалення проводяться різні процедури оцінювання та визнання якості ОПП: зовнішні, внутрішні. Основною процедурою зовнішнього оцінювання та визнання якості ОПП є проведення акредитації освітньо-професійної програми.

Основними процедурами внутрішньої оцінки якості ОПП є самоаналіз та моніторинг освітньо-професійної програми із залученням представників ключових роботодавців, здобувачів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників та випускників.

Самоаналіз може проводитися робочою групою за рішенням керівника групи. Результати проведеного самоаналізу оформлюються у формі звіту про результати самоаналізу.

Звіт про результати самоаналізу ОПП готується членами комісії з самоаналізу і узгоджується з усіма залученими до цієї процедури учасниками; звіт повинен містити висновки про якість ОПП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за

необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОПП, модернізації ОПП і/або прийняттю інших управлінських рішень.

Звіт про результати самоаналізу затверджуються на засіданні методичної ради коледжу.

Внесення в ОПП змін, що відносяться до компетенції педагогічної ради коледжу, затверджується на засіданні педагогічної ради коледжу на підставі рекомендацій, наданих керівником робочої групи.

Затвердження ОПП: позитивне рішення робочої групи, що є підставою для передачі матеріалів на засідання випускової циклової комісії;

- випусковою цикловою комісією, позитивне рішення якої є підставою для передачі матеріалів до методичної ради коледжу, яка оцінює відповідність ОПП всім вимогам, що пред'являються до освітньо-професійних програм коледжу. Висновок про ухвалення ОПП методичною радою є рекомендаційним для педагогічної ради коледжу;
- педагогічною радою коледжу.

Моніторинг освітньо-професійної програми здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження досяжними, реалістичними та адекватними. Моніторинг здійснюється, як правило, робочою групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі фахової передвищої освіти. Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок із заінтересованими сторонами. Робоча група має інформувати здобувачів фахової передвищої освіти і педагогічних працівників про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей.

Моніторинг може проводитися у різний спосіб - анкетування, опитування, інтерв'ювання (у тому числі здобувачів фахової передвищої освіти та випускників з метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОПП на відповідність критеріям забезпечення якості освітньо-професійних програм тощо. Мають бути використані також дані про час завершення та результати оцінювання програм та їх компонентів. Систему обов'язкових методів і засобів моніторингу визначає методична рада коледжу за поданням робочої групи.

Перегляд освітньо-професійних програм з метою їх удосконалення здійснюється у формах оновлення або модернізації. Освітньо-професійна програма може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

Підставою для оновлення ОПП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції голови випускової циклової комісії або педагогічних працівників, які її реалізують;
- результати оцінювання якості;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньо-професійної програми.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОПП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик і т.п.).

Модернізація освітньо-професійної програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів. Зміна виду освітньо-професійної програми також відноситься до удосконалення. Модернізація ОПП може проводитися з:

- ініціативи адміністрації коледжу у разі незадовільних висновків про її якість в результаті самообстеження або аналізу динаміки набору здобувачів фахової передвищої освіти;

- ініціативи керівника робочої групи за відсутності набору вступників на навчання;

- ініціативи робочої групи з метою врахування змін, що відбулися на ринку освітніх послуг або ринку праці;

- наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОПП.

Модернізована освітньо-професійна програма разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в установленому порядку.

Повторне затвердження освітньо-професійних програм відбувається з ініціативи робочої групи, що реалізує ОПП, у разі її значного оновлення. Значним вважається оновлення складу ОПП (складу дисциплін, практик та їх обсягу в кредитах ЄКТС) більше, ніж на 50 %.

Освітньо-професійна програма може бути вилучена з переліку ОПП, що реалізуються в коледжі, за таких умов:

- з ініціативи відділення чи випускової циклової комісії при їх відмові від реалізації ОПП;

- з ініціативи коледжу (за поданням приймальної комісії), у разі відсутності набору здобувачів фахової передвищої освіти на навчання за ОПП протягом 2 років;

- у разі переформатування ОПП. У цьому випадку освітньо-професійна програма розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітньо-професійними програмами, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів фахової передвищої освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів фахової передвищої освіти на останньому курсі (році) освітньо-професійна програма вилучається з переліку ОПП, що реалізуються в коледжі;

- з ініціативи коледжу (за поданням навчальної частини), якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішньої або внутрішньої оцінки якості освітньо-професійної програми отримано висновки про її низьку якість.

Рішення про вилучення освітньо-професійної програми з числа ОПП, що реалізуються в коледжі, приймає педагогічна рада коледжу.

Відомості про освітньо-професійні програми розмішуються на сайті коледжу в розділі «Освітній процес».

Відповідальними за формування і зберігання паперових версій ОПП є заступник директора з навчальної роботи.

Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітньо-професійну програму на сайті коледжу є керівник робочої групи.

Інформація про ОПП вноситься адміністратором до ЄДЕБО за поданням робочої групи в електронному вигляді.

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
від 31.08.2026
Протокол № 1